

TYK

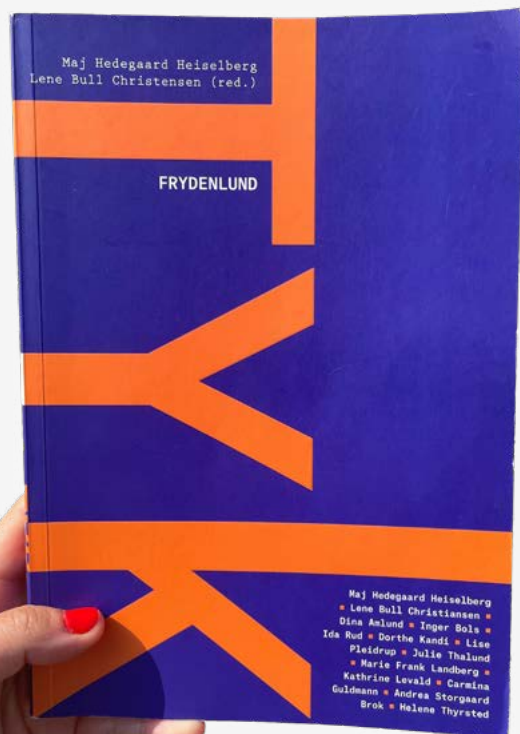
Lider du også af internaliseret tykfobi?

Af Cecil Marie Schou Pallesen

Hvad giver status at beskæftige sig med? At tale og skrive om, at give stemme? Tykke mennesker er sandsynligvis ikke øverst på listen over etnografiske temaer, som anses for 'kick-ass'. Og måske slet ikke, hvis man selv er tyk.

Dette er blot antagelser. Men efter at have læst *TYK* er det blevet endnu mere klart for mig, hvordan tykhed hænger sammen med stigma, marginalisering og udskamning. Hvordan tykfobien gennemsyrrer samfundet. Hvis man er tyk, er man sandsynligvis doven, man har ingen kontrol, man er usund, mindre intelligent og mindre attraktiv. Hvis man er tyk, fortjener man ikke det samme som andre borgere. Med mindre man taber sig. De fleste tykke mennesker har siden de var børn fået at vide, at de 'skal passe på', skal spise mindre, motionere mere. At deres kroppe var forkerte og skulle ændres for at kunne passe ind. Det store fokus på slankekure, kostomlægninger og livsstilsændringer og den manglende – og problematiske – repræsentation i medier og populærkultur (Monica i *Friends*, Kris i *Skam*, den tykke og sjove ven, som hele tiden spiser) bidrager til, at man som tyk får svært ved at se sig selv og sin krop som andet end: forkert. Det resulterer, ifølge WHO, blandt andet i spiseforstyrrelser, depressioner, angst og selvmordstanker. Minoritetsstress. Og en grundlæggende følelse af, at man først *rigtigt* kan leve sit liv, når man har tabt sig.

Tykhed i sig selv er ikke nødvendigvis lig med usundhed. Det viser et amerikansk studie fra 2016, som klinisk diætist Inger Bols refererer til i bogen. Til gengæld er den skam og udskamning, som tykhed følges af i vores samfund, ekstremt usundt for de mennesker, som oplever den. Ligesom livet på evindelige slankekure er usundt for krop og sjæl. Uligheden, som opstår, når tykke fravælges i en ansættelsesproces, ikke tilbydes fertilitetsbehandling, udelukkes fra fællesskaber og netværk og så videre, er naturligvis også usund. Og ubehagelig.

“ Men hvad hvis det ikke passer, at tykhed er en fejl? Hvad hvis tykhed ‘bare’ er en menneskelig variation – som at være høj eller at være rødhåret.

Lene Bull Christiansen i TYK.

TYK starter med en interessant, velskrevet og øjenåbnende indledning af Lene Bull Christiansen, som introducerer *Fat Studies* som fagfelt og intersektionalitet som grundlæggende perspektiv. Herefter følger en række kapitler skrevet af fagpersoner, aktivister og mennesker, som arbejder aktivt med at være accepterende og nydende i deres egen tykke krop og hjælpe andre mennesker med det samme. Der er en række tematikker, som går igen i kapitlerne, blandt andet oplevelsen af som barn at blive gjort opmærksom på sin krops forkerthed, mediernes mangelfulde og diskriminerende repræsentation og følelsen af ikke at kunne gøre ting, før man har tabt sig (at gå i det tøj, man kan lide, at danse på et dansegulv, at gå til sport, at date, at søge sit drømmejob, at være med på familie billeder). Måske kunne der være ryddet lidt op i gentagelserne. Men samtidig er det rystende og rørende at læse, hvordan disse erfaringer og restriktive måder at være i verden på er så gennemgående. Hvor mange, som har oplevet at blive råbt ad på gaden, fordi de er tykke. Hvor mange, som altid har følt, at de skulle opføre sig fejlfrit og ikke fylde noget – fordi deres krop fylder noget.

Alle bogens forfattere er kvinder, og kun én har anden etnisk baggrund end dansk. Det påpeger forfatterne selv; de er klar over bogens begrænsninger, men man skal starte et sted. Det kunne være interessant at læse en 2'er med en bredere kønsrepræsentation og med flere forskellige etniske og reli-

giøse baggrunde. Hvordan er sammenhængene mellem maskulinitet og tykhed? Hvordan opleves det at være tyk og muslim i Danmark? Oplever flygtninge og migranter, som kommer til Danmark, tykfobien?

Som antropolog kunne man også godt ønske sig mere etnografi. Jeg bliver nysgerrig på at vide mere om forskningen på området. At læse analyserne. Men TYK er i højere grad et manifest, som forener forskning, vidnesbyrd og aktivisme. Det vil måske irritere nogen. Men man kan ikke læse TYK uden at forstå, at der er blinde vinkler i vores ideer om lighed og ligeværd. Og som antropologer må vi interessere os for alle blinde vinkler og alle internaliserede ideer- og for forsøgene på at gøre op med normerne og skabe forandring.

Mens jeg har læst bogen, har jeg tænkt på en kommentar, jeg engang fik, som viste mig, hvor forskelligt vi ser og forstår kroppe og deres størrelse. Mens jeg gik i gymnasiet var min mor, og dermed hele familien, på Vægtkonsulent-kost, og jeg tabte mig en del. Hvalpefedtet var forsvundet, sagde folk til mig, og ønskede tillykke. Min daværende kæreste fortalte, at han var blevet interesseret i mig, fordi jeg var blevet tynd (!). Da jeg blev student, rejste jeg et halvt år til Tanzania og byttede 600 gram daglige grøntsager ud med ris og bønner og hvidt brød. Ved afskeds-receptionen på Bukoba Town Council sagde borgmesteren til mig: “You have grown fat. You look so healthy and happy, I’m sure you have enjoyed your time here!”.

TYK, redigeret af Maj Hedegaard Heiselberg og Lene Bull Christiansen, Frydenlund 2023.

Om forfatteren

Cecil Marie Schou Pallesen har en ph.d. i antropologi. Hun er museumsinspektør og udstillingsansvarlig på museet KØN og postdoc på Religionsvidenskab, AU.